

Септември 1923

Лео бързаше. На стълбите изблъска първокласниците встрани и се промуши покрай групичка дърдорещи момичета – после обаче се наложи да спре, защото някой зад него го хвана за чантата.

– Поред на номерата, моля – каза Вили Абеле злобно. – Новобогаташите и приятелите на евреите назад.

Това беше обида към баща му. И към Валтер, най-добрия му и единствен приятел. Днес той беше болен и не можеше да се защити.

– Пусни ме, иначе ще съжаляваш! – предупреди го Лео.

– Хайде, слабако... Само посмей...

Лео опита да се освободи, но хвататът на другия беше железен. Потокът от ученици ги заобикаляше отляво и отдясно, слизаше по стълбите в училищния двор и оттам се изливаше на улицата до Червената крепостна стена. Лео успя да завлече противника си на двора, преди някоя от презрамките на чантата му да се скъса. Трябваше бързо да се извърти и да сграбчи Вили, иначе последният щеше да си присвои чантата заедно с учебниците и тетрадките му.

– Мелцер дървото търкаля се в лайното – дразнеше го Вили, докато се мъчеше да откопчае чантата.

На Лео му причерня от гняв. Тази фраза му беше позната, децата от работническите квартали най-много обичаха да подвикват подобни гадости след него. Защото беше по-добре облечен и защото Юлиус понякога го вземаше от училище с колата. Вили Абеле беше поне с една глава по-висок от Лео и с две години по-голям. Но в момента това нямаше никакво значение. Последва силен ритник в коляното на Вили, Вили изрева и пусна плячката си. Лео едва съумя да остави завоюваната си чанта на земята, когато другият се хвърли върху него. И двамата се свлякоха на земята. Удари заваляха по Лео, якето му се скъса, той чуваше запъхтяното дишане на противника си и ожесточено се бореше срещу него, макар Вили несъмнено да бе по-силният в тази схватка.

– Какво става тук? Абеле! Мелцер! Престанете!

Така думите, че първите ще станат последни, се сбъднаха, тъй като Вили, лежащ отгоре като доминиращия в боя, пръв получи плесница от учителя Урбан. Лео пък само го хванаха за яката и го изправиха на крака – кървящият нос му спести шамара. Двете момчета мълчаливо слушаха назидателната реч на учителя, забили погледи в земята. Злорадите усмивки и шушукането на съучениците, застанали в кръг около побойниците, бяха значително по-лоши. Особено от страна на момичетата.

– Даде му да разбере...

– Който бие малките, е страхливец...

– Пада му се на Лео – той е надменен...

– Вили Абеле е негодник...

Същевременно наставленията на учителя Урбан минаваха нечути покрай ушите им. И без това винаги повтаряше едно и също. Когато посегна да извади носната си кърпичка, за да обърше кръвта от носа си, Лео забеляза, че подгъвът на ръкава на якето му е леко разпран. Спечели съчувствени и възхитени погледи от момичетата, докато си бършеше лицето и това доста го смути. Вили, от своя страна, твърдеше, че Мелцер се „превземал“, с което си спечели втора плесница от учителя Урбан. Падаше му се.

– А сега си стиснете ръцете...

Бяха запознати с ритуала след сбиване, който не оказваше никакво въздействие. Въпреки това двамата кимнаха, за да покажат, че са съгласни с предупрежденията, и обещаха оттук нататък да се разбират. Измъчената немска родина се нуждаеше от разумни, трудолюбиви млади хора, а не от хулигани.

– Марш вкъщи!

Това беше знак, че са свободни. Лео праметна смачканата си чанта през рамо и с удоволствие би хукнал напред, но в никакъв случай не биваше да създава впечатление, че бяга от противника си, затова тръгна с премерена крачка към училищната порта. Затича се едва когато мина през нея. Спря за малко на улица „Ремболдщрасе“ и с омраза се извърна към голямата тухлена постройка. Защо трябваше да ходи в глупавото общообразователно училище до Червената крепостна стена? Татко му му бе разказвал, че навремето започнал направо в гимназия „Свети Стефан“. В подготвителен клас. Имало само момчета от добри семейства, които можели да носят разноцветни шапки. Нямамо момичета. Републиката обаче искаше всички деца първо да учат в общообразователно училище. Републиката беше голяма глупост. Всички я оплюваха, особено баба. Тя все повтаряше, че по време на кайзера било по-добре.

Отново се изсекна в носната кърпичка и установи, че носят му, за щастие, е спрял да кърви. Сега обаче трябваше да тръгва, вече със сигурност го чакаха. По хълма нагоре, покрай „Свети Улрих и Афра“, през няколко улички до „Милхберг“ и после към улица „Максимилиансра...“

Закова се на място. Музика от пиано. Някой свиреше мелодия, която му беше позната. Очите на Лео се плъзнаха нагоре по сиво измазаните стени на къщата, която даваха под наем. Музиката долиташе през отворения на втория етаж прозорец. Не можеше да види нищо освен бяло тюлено перде, но който и да свиреше, го правеше превъзходно. Къде беше чувал тази мелодия? Може би на концерт на Сдружението на изкуствата, където мама често го водеше? Беше великолепно, но същевременно тъжно. Целият потръпна, когато зазвучаха акордите. Можеше да стои и да слуша с часове, пианистът обаче прекъсна свиренето си, за да се заеме с определен пасаж. Повтори го многократно и на Лео бързо му омръзна.

– Ето го!

Лео се сепна. Това несъмнено беше ясният, пронизителен глас на Хени. Аха, бяха го пресрещнали. Имаха късмет, спокойно би могъл да тръгне по друга уличка. Хванати за ръце, момичетата тичаха по тротоара към него – Додо с веещи се руси плитки, а Хени в розова широка рокличка, която мама ѝ бе ушила. На раницата ѝ висеше гъбичка, тъй като Хени едва тази година бе тръгнала на училище и се учеше да пише на дъска.

– Защо се вираш във въздуха? – попита Додо, когато спряха запъхтени пред него.

– Чакахме те сто години! – извика Хени укорително.

– Сто години? Тогава отдавна да си умряла!

Хени пренебрегна забележката. Винаги чуваше единствено онова, което ѝ харесваше.

– Следващия път ще си тръгнем без теб...

Лео сви рамене и погледна очакващо към Додо, но тя не беше готова да го защити. При това и тримата знаеха, че Лео ги взема със себе си само защото баба така искаше. Тя смяташе, че две седемгодишни момичета не бива да се разхождат без придружител из града, още по-малко в тези несигурни времена. Затова Лео имаше задачата да изтича до „Света Анна“ след училище и да върне сестра си и братовчедка си в Тъкачната вила.

– Защо си в такъв вид? – Додо бе забелязала скъсания ръкав, както и кръвта, покапала по яката му.

– Аз? Защо?

– Пак си се бил, Лео!

– Пфууу! Това кръв ли е? – Хени докосна яката на ризата му с показалец.

Не беше ясно дали намираше червените петна за гнусни, или за вълнуващи.

– Престани. Трябва да тръгваме.

Додо продължаваше да го оглежда съсредоточено, присвивайки очи и цупейки устни.

– Пак ли Вили Абеле?

Той кимна навъсено.

– Де да бях там. Първо щях да го оскубя здраво, а после... да го наплюя!

Тя изрече думите изключително сериозно и кимна два пъти. Лео беше трогнат, същевременно обаче се засрами. Додо беше негова сестра, тя беше смела и винаги го подкрепяше. Но въпреки това беше просто момиче.

– Хайде тръгвайте най-накрая – извика Хени, за която въпросът със сбиването отдавна бе приключен. – Трябва да мина през Меркле.

Това беше отклонение, което вече изобщо не можеха да си позволят.

– Не днес. Закъсняваме...

– Мама специално ми даде пари да купя кафе.

Хени все искаше да командва. Лео си бе намислил да внимава, за да не попада повече в клопката ѝ. Но не беше лесно, защото Хени все намираше причина, която звучеше основателно. Като днес: да купи кафе!

– Мама каза, че не може да живее без кафе!

– Искаш да закъснеем за обяд ли?

– Искаш моята майка да умре ли? – попита Хени възмутено.

Отново постигна своето. Тръгнаха към улица „Каролиненщрасе“, където в едно малко магазинче госпожа Меркле предлагаше „Кафе, конфитюри и чай“. Не всеки можеше да си позволи подобни вкусотии, Лео знаеше, че много от съучениците му получават единствено по чиния със супа от грис за обяд, а пък закуска за училище изобщо не си носеха. Неведнъж му бе ставало мъчно, на няколко пъти бе споделял сандвича си с лебервурст с някои от другите хлапета. Най-често с Валтер Гинсберг, най-добрия му приятел. Майка му също имаше магазин – отзад, на улица „Карлщрасе“, където продаваше нотни тетрадки и музикални инструменти. Но бизнесът вървеше лошо. Бащата на Валтер бе загинал в Русия, освен това имаше и инфлация. Всичко поскъпваше и – както казваше мама – парите вече не струваха нищо. Вчера готвачката, госпожа Бруненмайер, се бе оплакала, че е платила 30 000 марки за един фунт хляб. Лео вече можеше да брои до хиляда. Това беше тридесет пъти по хиляда. Добре че след войната вече почти нямаше монети, а само банкноти, в противен случай на Бруненмайер вероятно щеше да ѝ се наложи да наеме файтон.

– Я виж – магазинът за порцелан „Мюлер“ е затворил – Додо посочи витрините, облепени с вестници. – Баба ще се натъжи. Винаги купува чаши за кафе оттук, когато някоя се счупи.

Подобна гледка вече не беше нещо необичайно. Много магазини в Аугсбург бяха затворени, а на витрините на онези, които все още работеха, бяха изложени единствено стари непродадени стоки. Наскоро, докато обядваха, татко бе казал, че тези измамници криели хубавата стока, понеже чакали по-добри времена.

– Виж, Додо. Там има желирани мечета...

Лео с презрение наблюдаваше момичетата, които притискаха носовете си във витрината на пекарната. Лепкавите желирани мечета от червено и зелено плодово желе не му бяха по вкуса.

– Купи кафето най-сетне, Хени – скара ѝ се той.

– Меркле е ето там, отсреща.

Лео замлъкна, защото едва сега осъзна, че до малкото магазинче на госпожа Меркле се намира магазинът за строителни материали на Хуго Абеле. Той принадлежеше на родителите на Вилхелм Абеле. Вили, този негодник. Дали вече си беше вкъщи? Лео направи няколко крачки към отсрещната страна на улицата и втренчи поглед във витрината на строителния магазин. Нямахше много изложена стока, зад стъклото се мяркаха само няколко маркуча и кранчета за вода. По-назад, подобно на трон, стоеше тоалетна чиния от бял матиран порцелан. Лео вдигна ръка, за да си направи сянка срещу косото септемврийско слънце, и установи, че скъпата вещ, първо, има син фирмен знак и второ, е доста прашна.

– Да не би да искаш да купиш клозет? – прекъсна мислите му Додо, която го беше последвала.

– Нее.

Додо също се загледа към магазина и направи гримаса.

– Това е магазинът на родителите на Вили Абеле, нали?

– Хм...

– Вили вътре ли е?

– Възможно е. Все трябва да помага.

Братът и сестрата се спогледаха. Нещо проблесна в синьо-сивите очи на Додо.

– Ще вляза за малко.

– Защо? – поинтересува се Лео притеснено.

– Ще попитам колко струва клозетът.

Той поклати глава.

– Нямаме нужда от клозет.

Додо обаче вече беше пресякла улицата и звънецът на вратата на магазина иззвъня. Сестра му изчезна вътре.

– Тя какво прави? – попита Хени и подаде на Лео хартиен плик, пълен с лакрицови бонбони и желирани мечета.

Уха – за кафе вероятно не бяха останали много пари. Той си взе лакрицов бонбон, без да изпуска магазина от очи.

– Ще пита за тоалетната...

Хени го погледна възмутено, взе си зелено желирано мече от плика и го напъха в устата си.

– Да не би да ме мислиш за глупава? – изфъфли тя обидено.

– Попитай я сама...

Отсреща вратата на магазина се отвори и Додо излезе на улицата, след като направи любезен реверанс. Наложил се да изчака за момент, защото минаваше файтон, после дотича до тях.

– Таткото на Вили е в магазина. Той е голям мъж със сиви мустаци. Има странен поглед, все едно иска да те изяде.

– А Вили?

Додо се ухили. Вили седял отзад и трябвало да сортира гайки в малки кутийки. Обърнала се за кратко към него и му се изплезила.

– Толкова се ядоса. Но не можеше да каже нищо, понеже татко му беше там.

А клозетът струвал двеста милиона марки. Намалена цена.

– Двеста марки? – възмути се Хени. – Това е много скъпо за такава грозна тоалетна.

– Двеста милиона – поправи я Додо.

Никой от тях не можеше да брой до толкова.

Хени сбърчи вежди и замислено примигна към витрината, в която сега се отразяваше обедното слънце.

– И аз ще питам...

– Не! Стой тук... Хени! – Лео понечи да я хване за ръката, но тя се промъкна ловко покрай две възрастни жени и му се изплъзна.

Той остана назад, клатейки глава и наблюдавайки как русите къдрички на Хени изчезват зад вратата на магазина.

– Да не би да сте се побъркали и двете? – изръмжа на сестра си.

Двамата с Додо пресякоха улицата, хванати за ръце, и надникнаха през прозореца на магазина. Беше вярно – бащата на Вили имаше сиви мустаци и погледът му действително беше странен. Може би очите му бяха възпалени? Вили седеше най-отзад край една маса, затрупана с картонени кутии. Виждаха се само главата и раменете му.

– Мама ме изпраца – изписука Хени вътре и дари господин Абеле с най-красивата си усмивка.

– А твоята майка как се казва?

Хени се усмихна още по-широко. Просто се направи, че не чува въпроса.

– Мама иска да научи колко струва клозетът...

– Онзи на витрината ли? Триста и петдесет милиона. Да ти запиша ли числото?

– Би било много мило от ваша страна.

Хени бързо се обърна към Вили, докато господин Абеле търсеше листче. Не се видя какво направи, но очите на Вили едва не изкочиха от ямките си. Хени излезе гордо с листче хартия в ръка и беше възмутена, че Додо и Лео са я наблюдавали през прозореца.

– Я покажи! – Додо взе бележката от ръката на Хени.

На нея беше написано числото 350, последвано от думата „милиона“.

– Ама че измамник! Допреди малко бяха само двеста милиона! – ядоса се Лео.

Хени не можеше да брои дори до сто, но беше разбрала, че този човек е мошеник. Какъв негодник!

– Ще вляза отново! – извика Додо решително.

– По-добре недей – предупреди я Лео.

– Сега вече наистина е необходимо!

Лео и Хени останаха пред магазина и занадничаха през прозореца. Наложиха се да се долепят до стъклото и да си направят сянка с две ръце, защото слънчевата светлина им пречеше. Отвътре се чу енергичният глас на Додо, последван от дълбокия басов тембър на господин Абеле.

– Какво искаш пак? – изгърмя басът.

– Казахте, че клозетът струва двеста милиона.

Той я зяпна и Лео си представи как мозъкът на господин Абеле бавно се задвижва.

– Какво съм казал?

– Казахте: двеста милиона. Нали така?

Той погледна Додо, после вратата и сетне към витрината, където стоеше белият порцеланов клозет. Тогава съзря двете деца, залепени за прозореца.

– Хулигани! – кресна той гневно. – Махайте се оттук. Ще ме правят за смях... Махайте се да не ви погна!

– Но аз съм права! – упорстваше Додо смело.

След това пъргаво се завъртя към вратата, за да избяга, защото господин Абеле се приближи заплашително и дори протегна ръка, в опит да я хване за плитките. Той едва не я сграбчи на прага на магазина, но Лео отвори вратата отвън и застана пред сестра си.

– Проклети нехранимайковци! – изрева господин Абеле. – На глупак ли ще ме правите? Сега ще ти дам да разбереш, момченце.

Лео се сниши, но господин Абеле го улови за яката на якето и го плесна през тила.

– Да не сте посмели да биете брат ми – изкрещя Додо. – Иначе ще ви наплюя.

Тя наистина се изплю, като уцели отчасти якето на господин Абеле, но за съжаление, и тила на Лео. Майката на Вили – дребна, слаба жена с черна коса – междувременно се бе появила в магазина, зад нея дотича и Вили.

– Те ми се изплезиха, татко! Това е Лео Мелцер. Учителят ме зашлеви днес заради него!

Господин Абеле замръзна, когато чу името Мелцер. Лео се съпротивляваше ожесточено, защото мъжът не пускаше яката му.

– Мелцер? Мелцер от Тъкачната вила? – попита господин Абеле и се обърна към Вили.

– Мили боже! – извика жена му и закри устата си с ръце. – Не си навличай неприятности, Хуго. Пусни детето. Моля те!

– Ти Мелцер от Тъкачната вила ли си? – изрева собственикът на магазина.

Лео кимна. Господин Абеле го пусна.

– В такъв случай всичко е наред – промърмори той. – Обърках се. Клозетът струва триста милиона. Може да предадеш на баща си.

Лео потърка тила си и оправи якето си. Додо гледаше големия мъж с неприязън.

– От вас – рече тя царствено, – от вас със сигурност няма да купим клозет. Дори да беше от злато. Хайде, Лео!

Лео още беше замаян. Без да се противи, остави Додо да го хване за ръка и да го поведе по улицата към Якобертор.

– Ако разкаже на татко за това... – заекна той.

– Стига глупости! – успокои го Додо. – Той самият се страхува.

– А къде е Хени? – попита Лео и спря.

Откриха Хени в магазина на госпожа Меркле. Действително бе получила четвърт фунт кафе за останалите пари.

– Защото сме много добри клиенти! – засия тя.